

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „БИЗНЕС, ИНВЕСТИЦИИ, НЕДВИЖИМИ ИМОТИ“

Приета от ФС протокол № 11/ 25.04.2024 г.

Приета от КС протокол № 11/ 16.04.2024 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:
(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „МЕСТНО УПРАВЛЕНИЕ И САМОУПРАВЛЕНИЕ“
ЗА СПЕЦ: „Недвижими имоти и инвестиции“; ОКС „бакалавър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4

СЕМЕСТЪР: 7

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 12 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
В Т.Ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	228

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Божидар Чапаров)

2.
(гл. ас. д-р Севдалина Христова)

Ръководител катедра:
„Бизнес, инвестиции, недвижими имоти“ (доц. д-р Тодор Райчев)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина „Местно управление и самоуправление“ предоставя на студентите необходимите знания за същността, структурата и функциите на местната власт в България. В обхвата на дисциплината са включени теми (теоретико-приложни и проблемни) по въпроси, отнасящи се до: формирането и характеристиката на административните и неадминистративните териториални общности в България, тяхното функциониране като основни и интегрирани териториални единици на местното самоуправление; механизмите и моделите на общинското самоуправление; местната администрация и нейната икономическа, социална, екологична, устройствена и инвестиционна политика; взаимодействието между органите на местните власти и бизнеса и др.

Целта на дисциплината е чрез систематизираното поднасяне на теоретични въпроси и решаването на практически казуси и проблеми на местното самоуправление и управление да се формира такива конкретни умения, които са необходими за професионалната реализация на студентите като специалисти в различни икономически и административни отдели на общината и областната администрация, в органите на местното самоуправление и управление, както и да се формират умения за ефективно взаимодействие между обществеността и съответните власти.

Съгласно препоръката на Съвета на Европейския съюз от 22 май 2018 г. в хода на обучението по дисциплината се прилагат и развиват следните ключови компетентности:

- личностна – група 5. Способност на личността да демонстрира определени качества, умения и характеристики, които ѝ позволяват да се справя ефективно с различни ситуации, предизвикателства и взаимодействия в личния, професионален и обществен живот, като самодисциплина, умения за комуникация, решаване на конфликти, сътрудничество, адаптивност, емоционална интелигентност и други. В местното самоуправление, етичното поведение и спазването на принципите на доброто управление са от съществено значение за поддържане на доверие и легитимност на местните органи.

- предприемаческа – група 7. Развиване на аналитичност, умения за работа в екип, осведоменост за социално-икономически тенденции и способност за анализ на икономически показатели в контекста на икономическите, социалните, градоустройствените и прочие функции на местните власти, стратегиите за местно икономическо развитие и предоставяните административни услуги от общините и областните администрации.

Дисциплината има хибриден характер, тъй като комбинира различни методи на обучение и използва различни ресурси за учене. Провеждат се традиционни лекции за представяне на теоретичните аспекти на разглежданата проблематика и интерактивни упражнения, по време на които се обсъждат казуси от реалния живот, решават се проблеми и се анализират практически сценарии. По дисциплината са налични електронни учебни материали, публикувани в платформата за електронно обучение eLearn, които дават възможност за по-голяма гъвкавост за самостоятелното изучаване от студентите на отделните тематични единици по дисциплината.

Интердисциплинарният подход е широко застъпен предвид факта, че дисциплината включва познания от няколко предметни области. С цел по-широко и задълбочено разбиране на връзката между местното самоуправление, местното управление, местния бизнес и местната общност се комбинират знания с икономически, социологически, правен и административен характер. Интердисциплинарният подход при изучаването на „Местно управление и самоуправление“ е от съществено значение за разбирането на сложните взаимоотношения между публичния и частния сектор в местната общност и за разработването на стратегии за стимулиране на местното развитие в контекста на глобализацията и концепцията за устойчиво развитие.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
1.	ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ОБЩНОСТИ В БЪЛГАРИЯ – ФОРМИРАНЕ, ИСТОРИЯ И РАЗВИТИЕ
1.1.	Същност и функции на териториалните общности на регионално и местно равнище
1.2.	Развитие на териториалните общности в съответствие с административно-териториалното устройство на България през различните периоди
1.3.	Предпоставки и фактори за формиране и функциониране на местното самоуправление в териториалните общности
1.4.	Връзка и взаимозависимост между административно-териториалното устройство и местното самоуправление
2.	АДМИНИСТРАТИВНИ И НЕАДМИНИСТРАТИВНИ ТЕРИТОРИАЛНИ ОБЩНОСТИ – ОСНОВНИ И ИНТЕГРИРАНИ СТРУКТУРИ НА МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ
2.1.	Административно-териториално устройство – същност, цели и принципи
2.2.	Административно-териториални общности. Характеристика на общината като основна административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление
2.3.	Интегрирани структури на местното самоуправление - съставни административно-териториални единици
2.4.	Форми на междуобщинско и междурегионално сътрудничество в европейските страни
2.5.	Характеристика и структура на основните неадминистративни общности в България – сдружения и асоциации
3.	ВЪЗНИКВАНЕ, СЪЩНОСТ И ТЕОРИИ НА МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ. СИСТЕМИ НА МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ
3.1.	Историческо възникване и развитие на местното самоуправление
3.2.	Теории за местното самоуправление и местната власт
3.3.	Същност и определение за местно самоуправление
3.4.	Държавно управление, местно управление и самоуправление
4.	ХАРАКТЕРНИ ЧЕРТИ И ФУНКЦИИ НА МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ
4.1.	Конституционна рамка и нормативна база на местното самоуправление в европейските страни и България
4.2.	Характеристика на местното самоуправление в България –необходими условия и принцип
4.3.	Основни функции на местното самоуправление
4.4.	Взаимоотношения между централната, регионалната и местната власти
5.	ЕВРОПЕЙСКИ ИНСТИТУЦИИ, ОРГАНИЗАЦИИ И ДОКУМЕНТИ НА МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ. РЕГИОНАЛНИ И МЕСТНИ ВЛАСТИ
5.1.	Европейски институции по местно самоуправление – структура и функции
5.2.	Политика и дейност на международните организации по местното самоуправление
5.3.	Международни документи по местно самоуправление (Европейска харта за местно самоуправление)
5.4.	Развитие на местното самоуправление в съответствие с европейската практика
5.5.	Характеристика на регионалните и местните власти в Европа
6.	ОБЩНСКИ СЪВЕТ КАТО ОРГАН НА МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ В ОБЩИНАТА – СТРУКТУРНА И ФУНКЦИОНАЛНА ХАРАКТЕРИСТИКА
6.1.	Местни избори и конструиране на общинския съвет. Организационна структура
6.2.	Функции на общинския съвет
6.3.	Компетенции (правомощия) и актове на общинския съвет
6.4.	Механизъм на функциониране на общинския съвет

6.5.	Участие на гражданите в местното самоуправление и тяхната защита пред органите на местното самоуправление и местната администрация
7.	КМЕТЪТ КАТО ОРГАН НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ В ОБЩИНАТА. ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ
7.1.	Кметът като орган на изпълнителната власт в общината - статут, компетенции (правомощия) и актове
7.2.	Взаимоотношения на кмета на общината с общинския съвет
7.3.	Визия за общинската администрация и нейното развитие
7.4.	Устройство и функции на общинската администрация
7.5.	Управление на общинската администрация. Морално-етичен кодекс на общинските служители
7.6.	Информационно осигуряване на местното управление и самоуправление. Информационна култура на общинската администрация
7.7.	Административно обслужване. Общински центрове за услуги и информация на гражданите – концепция, алгоритъм на създаване и модели, реализирани в големи общини
8.	КМЕТСТВОТО КАТО ИНСТИТУЦИЯ В МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ НА ОБЩИНАТА
8.1.	Характеристика на кметството като институция в местното самоуправление на общината
8.2.	Организационна структура и функции на кметството
8.3.	Кмет на район и кметство – статут, компетенции (правомощия) и актове
8.4.	Административно управление на териториални единици, които не са кметства. Кметски наместници
9.	СОБСТВЕНОСТ И ФИНАНСИ НА ОБЩИНТЕ
9.1.	Същност и видове общинска собственост
9.2.	Управление на общинската собственост
9.3.	Концепция за характера на финансите на местните власти
9.4.	Бюджетна система на местните органи на управление. Същност и структура на общинския бюджет
9.5.	Финансова децентрализация и организация на бюджетния процес (съставяне, обсъждани и приемане, изпълнение и контрол на общинските бюджети)
9.6.	Взаимоотношения с републиканския бюджет, с финансови и други институции
10.	МЕХАНИЗМИ НА САМОУПРАВЛЕНИЕТО ВЪВ ВРЪЗКА С УСТРОЙСТВОТО НА ТЕРИТОРИЯТА И ЖИЗНЕНАТА СРЕДА
10.1.	Местното самоуправление в териториалното устройство
10.2.	Европейски документи по устройството на територията, свързани с местното самоуправление
10.3.	Участие на местните власти в националното териториално планиране
10.4.	Механизмите на местното самоуправление и развитие на жизнената среда
10.5.	Екологична политика и устойчиво развитие на общините
11.	ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ И ПОЛИТИКА НА МЕСТНИТЕ ВЛАСТИ В УСЛОВИЯТА НА САМОУПРАВЛЕНИЕ И ПАЗАРНО СТОПАНСТВО
11.1.	Икономически функции и дейности на общината. Местна и общинска икономика
11.2.	Участие на местните власти в националното икономическо планиране
11.3.	Инвестиционна политика на общините
11.4.	Финансиране на общински проекти от специализирани фондове, вкл. международни
12.	РЕГИОНАЛНИ ОРГАНИ НА УПРАВЛЕНИЕ -ОБЛАСТЕН УПРАВИТЕЛ И ОБЛАСТНА АДМИНИСТРАЦИЯ. ДЕКОНЦЕНТРИРАНА ТЕРИТОРИАЛНА АДМИНИСТРАЦИЯ
12.1.	Областният управител като институция в системата на държавните органи – обща характеристика
12.2.	Функции, компетенции (правомощия) и актове на областния управител
12.3.	Разпределение (разграничаване) на компетенциите и взаимодействие между регионалните и местните власти

12.4.	Характеристика на териториалните звена на органите на изпълнителната власт (деконцентрирана териториална администрация)
12.5.	Регионална политика и местно самоуправление
12.6.	Регионализъмът в местното самоуправление – теории, идеи и възможности за реализация в България
13.	КОНТРОЛ ВЪРХУ ДЕЙНОСТТА НА МЕСТНИТЕ ВЛАСТИ. ЗАЩИТА НА ПРАВАТА И ИНТЕРЕСИТЕ НА ОБЩИНИТЕ
13.1.	Същност на контрола върху дейността на местните власти
13.2.	Характеристика на основните видове контрол върху дейността на местните власти - административен, финансов и съдебен
13.3.	Обществен (граждански) контрол върху местните власти
13.4.	Защита на правата и интересите на общините

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ

Методите за подготовка и провеждане на обучението по дисциплината „Местно управление и самоуправление“, чрез които се осъществява учебният процес в дистанционната форма на обучение включват използването на различни учебни ресурси и дейности, по-важните от които са:

- учебни ресурси – електронен учебник и/или електронно учебно помагало; мултимедийни презентации и/или видеолекция и учебен филм; набори от файлове и интернет страници и др.;
- учебни дейности – разписание за насрочване на срещи със студенти; създаване на различни бази данни за търсене на информация, за речници и уроци, форум и чат и др.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Тест	1	50
1.2.	Казус	1	30
1.3.	Практическа задача	1	30
Общо за семестриалното оценяване:		3	110
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит	1	118
Общо за сесийното оценяване:		1	118
Общо за всички форми на контрол:		4	228

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Местно управление и самоуправление“, качени в платформата за електронно и дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Великова, Мария (2008) Местно самоуправление и управление, Варна: Унив. изд. на ВСУ Черноризец Храбър.
2. Великова, Мария (2008) Политики и практики в местното самоуправление, Варна: Унив. изд. на ВСУ Черноризец Храбър.
3. Даскалова, Татяна (2022) Местно самоуправление, София: Изд. комплекс УНСС.
4. Закон за административно-териториалното устройство на Република България Обн. ДВ. бр.63 от 14.07.1995 г. с посл. изм. и доп.
5. Закон за местното самоуправление и местната администрация Обн. ДВ. бр.77 от 17.09.1991 г. с посл. изм. и доп.
6. Монеv, Петко (2013) Местно управление и самоуправление, Варна: Унив. изд. Наука и икономика.
7. Славова, Мария (2019) Местното самоуправление и местната администрация, София: Унив. изд. Св. Климент Охридски.
8. Стефанова, Милена (2021) Местна власт и местно самоуправление, София: Унив. изд. Св. Климент Охридски.
9. Христова, Севдалина (2019) Местно самоуправление и управление, Варна: Знание и бизнес.